

Z e-učilnico do boljše usposobljenosti na področju varnosti in zdravja pri delu

Avtor:

Ines Kuhta, mag. psih., Izobraževalno-raziskovalni inštitut Ljubljana

Zaradi pandemije bolezni COVID-19 so se številne delovne organizacije v preteklih mesecih soočale z nenadnimi spremembami procesa dela. Tudi načrtovana usposabljanja in izobraževanja zaposlenih so bila zaradi preprečevanja širjenja bolezni povečini ukinjena. Pridobivanje novih znanj in veščin je bilo tako omejeno na elektronske vire in uporabo spletnih platform, kamor umeščamo tudi e-učilnice.

REDNA USPOSABLJANJA SO ZA STROKOVNJAKE NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU POMEMBNA

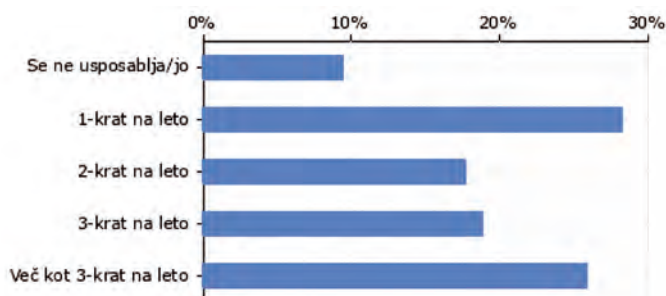
Epidemija COVID-19 je v Sloveniji izzvala delodajalce, da ponovno opravijo oceno tveganja za posamezna delovna mesta ter oblikujejo programe promocije zdravja za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu (v nadaljevanju VZD). To je zahtevalo ustrezno usposobljenost delodajalcev, strokovnjakov s področja VZD ter drugih profilov zaposlenih, ki so v delovnih organizacijah odgovorni za to področje. Koristno je, da se lahko usposabljaajo kjer koli in kadar koli.

Z NACIONALNO RAZISKAVO DO PREPOZNAVANJA POTREB DELODAJALCEV

Za zagotavljanje ustreznih izobraževalnih vsebin je pomembno dobro poznati potrebe delodajalcev in strokovnih delavcev za varnost in zdravje. V okviru projekta »Usposabljanje delodajalcev za promocijo varnosti in zdravja pri delu (e-VZD)« je bila ob koncu leta 2019 izvedena nacionalna raziskava, s katero smo želeli prepoznati te potrebe. Namen je bil ugotoviti, na katerih področjih varnega in zdravega dela delodajalcem primanjkuje znanja, podpornih orodij, strokovnih gradiv ipd. ter na podlagi ugotovitev definirati vsebine ter podporna orodja, ki so na tem področju najbolj aktualna.

V raziskavi je sodelovalo 161 udeležencev, od tega jih je največ (38 %) zaposlenih v kadrovski službi, 15 % jih je zaposlenih v službi za VZD, preostali pa v drugih službah. Slaba tretjina (30 %) udeležencev prihaja iz srednje velikega podjetja, prav tako slaba tretjina iz velikega podjetja, 23 % jih je zaposlenih v majhnem podjetju, 16 % pa v mikro podjetju.

Rezultati raziskave kažejo, da se strokovni delavci za VZD najpogosteje usposabljaajo 1-krat na leto (28 % odgovorov) ali pa več kot 3-krat na leto (26 % odgovorov), kar je razvidno iz Slike 1.

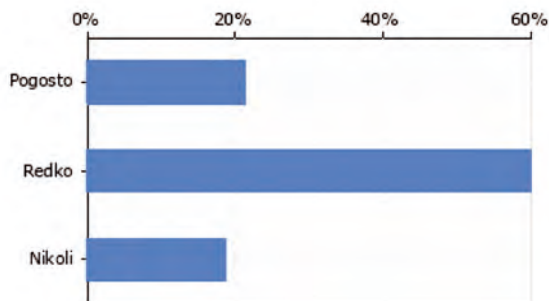

Slika 1: Pogostost usposabljanja strokovnih delavcev za varnost in zdravje pri delu (n=85)

V VEČINI DELOVNIH ORGANIZACIJ SE ZAVEDAJO POMENA REDNEGA IZPOPOLNJEVANJA ZNANJA NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Kljub prisotnosti tega zavedanja bi bilo **priporočljivo povečati pogostost tovrstnih izobraževanj in usposabljanj**. Področje varnosti in zdravja pri delu se namreč v današnjem času hitro spreminja, nastajajo nova tveganja, po drugi strani pa so na voljo tudi nova orodja za spremljanje in ocenjevanje tveganj, za preprečevanje tveganj, novi pristopi na področju promocije zdravja na delovnem mestu ipd. Poznavanje vsega naštetega nam lahko zelo koristi in olajša **skrb za visoko kulturo varnosti in zdravja v organizaciji**.

V okviru raziskave prav tako ugotavljamo, da **večina udeležencev (60 %) svoje znanje s področja VZD le redko nadgrajuje s pomočjo spletnih izobraževalnih vsebin**. Dobra petina (21 %) se pogosto poslužuje spletnih izobraževalnih vsebin za izpopolnjevanje svojega znanja o zdravem in varnem delu, slaba petina udeležencev (19 %) pa nikoli, kar je razvidno iz Slike 2.

Slika 2: Pogostost uporabe spletnih izobraževalnih vsebin pri izpopolnjevanju znanj s področja VZD (n = 150).

Možen razlog za to je lahko tudi ta, da je trenutno na voljo zelo malo spletnih izobraževanj, spletnih izobraževalnih

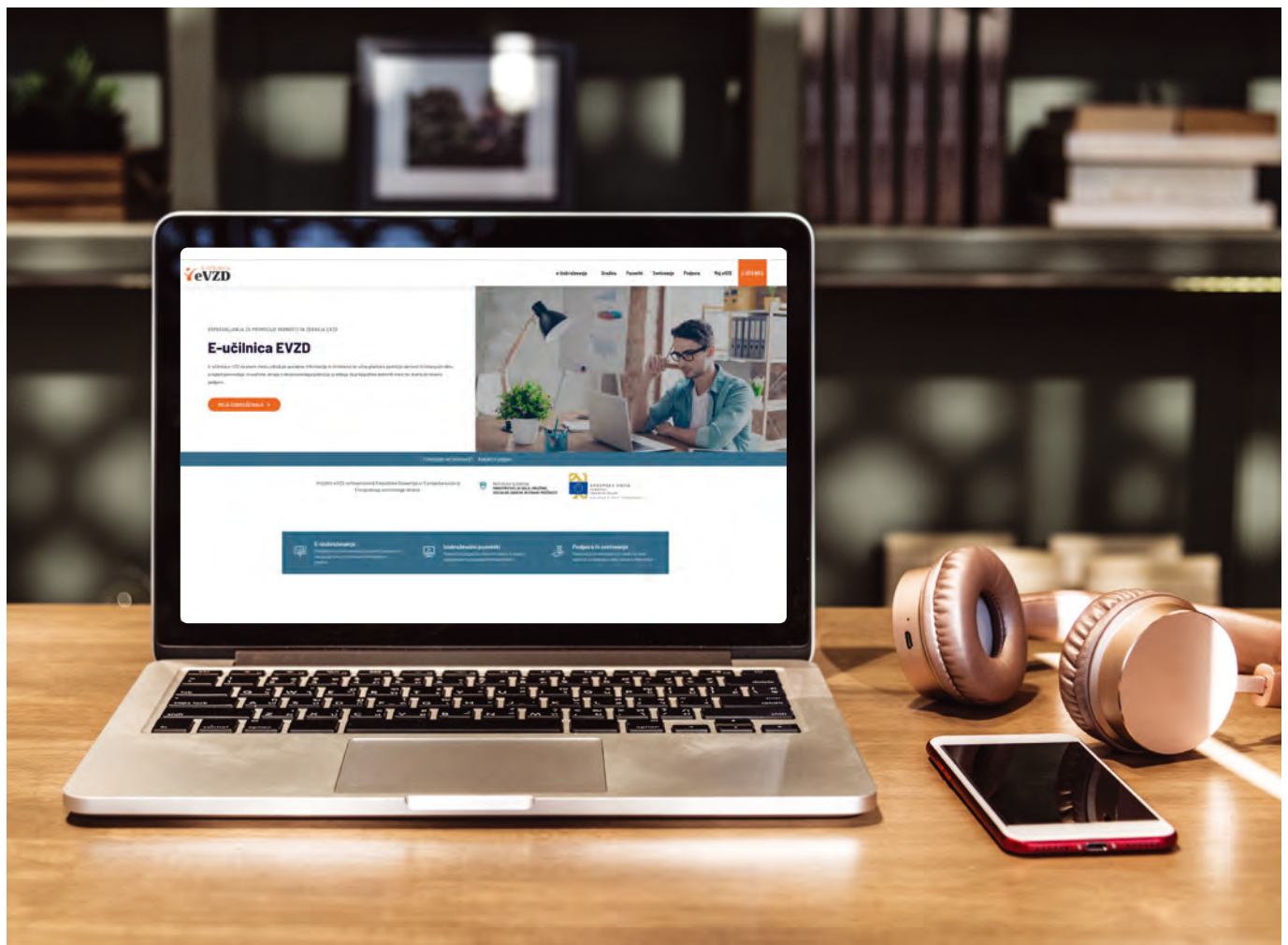
video posnetkov, spletnih interaktivnih orodij s področja varnosti in zdravja pri delu v slovenskem jeziku. Pri interpretaciji teh rezultatov je potrebno upoštevati tudi, da smo podatke pridobivali pred pandemijo COVID-19. Če bi udeleženci odgovarjali na vprašanja v času pandemije, bi to verjetno prispevalo k nekoliko drugačnim rezultatom.

V drugem delu vprašalnika so udeleženci odgovarjali, na katerem izmed 20 aktualnih področij varnosti in zdravja pri delu bi si želeli izpopolniti svoje znanje. Po zanimanju udeležencev je izstopalo naslednjih 5 področij:

1. Obvladovanje in preprečevanje stresa v zvezi z delom ter psihosocialnih tveganj (92 %);
2. Ohranjanje in krepitev duševnega zdravja zaposlenih (91 %);
3. Načrtovanje in vrednotenje ukrepov promocije zdravja na delovnem mestu (89 %);
4. Dvig ravni kulture preventive v delovnem okolju (89 %) ter
5. Nova in nastajajoča tveganja za varnost in zdravje pri delu (88 %).

Rezultati raziskave predstavljajo **izhodišče pri oblikovanju e-izobraževanj, namenjenih za objavo na e-učilnici, ki je bila vzpostavljena v okviru projekta e-VZD**.

Slika 3: Začetna stran e-učilnic

PREDNOSTI E-UČILNIC TER ELEKTRONSKE OBLIKE PRIDOBIVANJA ZNANJ

Vedno večja digitalizacija, **dobre prakse iz tujine** in ne nazadnje **zaposlovanje predstavnikov mlajše generacije** narekujejo usmeritev na področje spletnih izobraževanj. Hkrati ta oblika izobraževanj tudi za delovne organizacije prinaša določene prednosti, saj so e-izobraževanja in vsebine **cenovno dostopnejši, ne zahtevajo toliko časa**, omogočajo **večjo fleksibilnost** (se udeležiš oziroma pogledaš, ko imaš čas) in podobno.

Navedeni rezultati raziskave nakazujejo, da bo potrebno **delodajalce dobro informirati o e-učilnici ter njenih koristih**. Gre namreč za **prvo tovrstno spletno mesto v slovenskem prostoru**, zato bo potrebno delodajalce nenehno spodbujati k njeni uporabi. Dodano vrednost za delodajalce predstavlja dejstvo, da ne gre za e-učilnico v klasični obliki, temveč **inovativno in hkrati celovito rešitev na področju usposabljanja za varnost in zdravje pri delu**, ki je zelo široko uporabna in lahko v prihodnje služi kot dobra praksa za usposabljanje delodajalcev na področju VZD.

KAJ JE NA VOLJO V OKVIRU E-UČILNICE?

Na voljo je strokovna podpora v obliki svetovanj, v povezavi z izvajanjem aktivnosti na področju varnosti in zdravja pri delu za organizacije, ki želijo s svojimi ukrepi presegati nujne zakonske obveznosti. Svetovanja izvaja multidisciplinaren tim strokovnjakov s področij medicine dela, varnosti in zdravja pri delu, prava in ekonomije.

Obiskovalci e-učilnice bodo lahko usvajali novo znanje s pomočjo e-izobraževanj iz različnih aktualnih tem s področja varnosti in zdravja pri delu, ki bodo interaktivna in bodo udeležence spodbujala k aktivnosti preko dejanske uporabe različnih podpornih orodij (vprašalniki, kvizi, check-liste, infografike), učnih gradiv (delovni listi, povzetki, sezname uporabnih virov) ter strokovno-informativnih gradiv (članki).

Navedena orodja bodo delodajalcem omogočila boljše razumevanje posameznih področij VZD ter jim pomagala pri prenašanju naučenega v prakso, s čimer pričakujemo vpeljavo novih učinkovitih ukrepov na področju VZD v delovnih organizacijah ter hkrati izboljšanje načrtovanja, izvajanja in vrednotenja le-teh.

Trenutno je **na voljo že šest e-izobraževanj** z naslovi:

- Kako uspešno pristopiti k zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu;
- Ohranjanje in krepitev duševnega zdravja zaposlenih;
- Obvladovanje in preprečevanje stresa v zvezi z delom in psihosocialnih tveganj;
- Načrtovanje, izvajanje in vrednotenje ukrepov promocije zdravja na delovnem mestu;
- Nova in nastajajoča tveganja za varnost in zdravje pri delu;
- Dvig ravni kulture preventive v delovnem okolju.

Po vsakem e-izobraževanju lahko uporabnik **izpolni kratek test** in po uspešnem preizkusu znanja prejme tudi potrdilo o opravljenem izobraževanju.

V e-učilnici bo prav tako objavljenih **5 izobraževalnih video posnetkov** konkretnih prilagoditev delovnih mest, zlasti starejšim od 45 let, v slovenskih delovnih organizacijah z manj kot 50 zaposlenimi in iz petih najbolj izpostavljenih gospodarskih dejavnostih po številu nezgod pri delu. Izobraževalni posnetki bodo **sistematično prikazovali proces od začetka do konca posamezne prilagoditve delovnega mesta**.

Takšen celovit pristop bo delodajalcem, ki nimajo dovolj resursov na področju varnosti in zdravja pri delu (znanje, kadri, finančna sredstva, čas, ...), **olajšal delovni proces ter jih spodbudil, usposobil in opolnomočil za izvajanje ukrepov VZD**, ki presegajo zakonsko določene obveznosti. Posledično pričakujemo dvig kulture varnosti in zdravja pri delu v delovnih organizacijah, kar je eden izmed ključnih ciljev projekta e-VZD.

Ustvarite si svoj uporabniški račun, spremljajte objave vsebin ter sebi in svojim zaposlenim omogočite pridobivanje novih znanj na spodnji povezavi:

<https://www.evzd.si/e-ucilnica/>